

Energiråd för företag

Energikostnaden utgör ofta bara en liten del av omsättningen i ett företag, men en betydligt större andel av vinsten! En effektivare användning av energi leder till ökad lönsamhet, mindre miljöpåverkan och ofta också fördelar i produktionen. Att se till hela livscykel-kostnaden istället för investeringskostnaden för ny utrustning sparar både energi och pengar.

Börja med energikartläggning

Ta reda på hur mycket energi som används i verksamheten och vad den används till. Hur stor andel går till uppvärmning, produktion och kontorsel? Ta samtidigt reda på hur personalen upplever inomhusklimatet. Gör en energiplan och sätt mål. Om du har möjlighet, följ upp energianvändningen månadsvis så får du direkt information om något som inte fungerar som det ska. Du får ett bra underlag till nästa år för att se om energisparande åtgärder har gett resultat.

- Börja med att skriva av mätarställningen minst en gång per månad.
- Gör en nattvandring i lokalerna för att ta reda på vilken utrustning och belysning som är på.
- Om du vill mäta hur mycket exempelvis en kontorsapparat drar finns det billiga elmätare i handeln som kopplas in mellan eluttaget och apparaten.

På www.eu-energystar.org finns det detaljerad information om elförbrukning för olika datorutrustningar och beräkningsprogram.

1. Belysning

Omodern belysning använder mycket el och ger ofta en dålig arbetsmiljö. För att minska elkostnaden och förbättra arbetsmiljön kan man byta ut glödlampor till lågenergilampor eller ta upp en diskussion med hyresvärden om att byta till effektivare armaturer med HF-don. Ur energisynpunkt är lysrör oftast det bästa valet för belysning inomhus och idag finns mycket energieffektiva T5-lysrör i fullfärgutförande.

Att byta ut äldre T8-armaturer mot modern T5-teknik ger mer och bättre ljus och sparar upp till 50 %. Med dagsljusavkänning och närvarogivare sparar man ännu mer.

2. Energisparläge

Se till att datorer, skrivare och kopiatorer har energisparläget aktiverat. Datorernas energisparlägen ställs in i operativsystemet. I Windows går du in på Kontrollpanelen och väljer Energialternativ. På Mac går du in på Systeminställningar och väljer Strömsparare. Att skärmsläckaren går på betyder inte automatiskt att datorn använder mindre el. Inställningarna kan heta vänteläge eller viloläge, där viloläget är att föredra eftersom det drar minst el. Det finns också inställningar där både hårddisk och skärm stängs av helt. Utrustningen för kopiering, utskrift med mera är inaktiv under större delen av dagen och man sparar mycket energi och pengar om energisparläget är aktiverat.

3. Minska standbyförlusterna

Apparater som står i energisparläge kan använda mycket energi i detta läge om de inte stängs av efter arbetsdagens slut. Apparater med transformatorer kan dra ström även när de är avstängda. Andra apparater går inte att stänga av helt. Om dator med kringutrustning ansluts till ett grenuttag med strömbrytare kan denna elanvändning undvikas helt och hållet. Vid arbetsdagens slut stänger man av utrustningen med strömbrytaren. Då minskas både energianvändningen och brandrisken. Grenuttag finns också i en variant som kopplas till datorns usb-port. När datorn går ner i viloläge eller stängs av bryts stömmen till de apparater som är anslutna till grenuttaget.

4. Energisnåla inköp

Gör energisnåla val vid inköp av ny utrustning. På sikt betyder låga energikostnader mer för lönsamheten än inköpspriset. För kontorselektronik finns olika frivilliga energimärkningar, till exempel "Energy Star". Den nordiska miljömärkningen Svanen finns för datorer och bild-

skärmar. Dessutom finns TCO-märkning som förutom krav på låg strålning och energiförbrukning också omfattar andra arbetsmiljö- och miljöaspekter.

5. Rutiner

Inför rutiner för att stänga av datorer och annan kontorsutrustning och att släcka belysningen på kvällar och helger. Diskutera lämpliga rutiner med personalen och ta tillvara deras erfarenhet och idéer.

6. Se över elavtalet

Om du har ett eget abonnemang på el: kontrollera att du inte abonnerar på för stor huvudsäkring. Ta hjälp av en elektriker för att mäta effektuttaget. Om du klarar dig med en mindre huvudsäkring kan du minska den årliga kostnaden med i storleksordningen 10 000-20 000 kr/år. Detta gäller framför allt om du har gjort förändringar i din verksamhet. För att minska miljöpåverkan av den el man använder kan man välja el som är märkt med Bra Miljöval eller annan miljömärkning, läs mer i faktabladet om Grön el.

7. Värme

Se till så det inte är varmare än nödvändigt. Riktvärden för temperatur i lokaler är 20 - 21°C vintertid. Inomhusklimatet kan upplevas som bättre efter en temperatur-sänkning. Om det går att sänka innetemperaturen minskar energibehovet för uppvärmning med ca 5 % för varje grad.

8. Kyla

Kontrollera att värmesystemet inte är i gång samtidigt som eventuell klimatkyla är i drift. Om lokalen är för varm sommartid finns flera alternativ till att köpa klimatkyl-aggregat, exempelvis att installera solfilm på fönstren eller använda markiser för att minska solinstrålningen. Det ger bättre inomhusmiljö till en lägre kostnad. Ett annat alternativ är att ventilerar in kall luft nattetid. Kontrollera också med kommunen om fjärrkyla planeras i området.

9. Drifftider

Kontrollera om det går att minska drifftiderna för ventilationen. Många gånger är ventilationen igång även när ingen vistas i lokalerna, t.ex. under natten eller på helger, vilket är onödigt. Se också över drifftiderna för annan produktionsutrustning så att denna stängs av när produktionen inte är igång.

10. Diskutera med hyresvärderna

Åtgärder som påverkar kostnaden för värme och kyla ligger ofta på hyresvärdens ansvar och kan vara svåra

för hyresgästen att genomföra. Det gäller speciellt för större investeringar i byggnaden som exempelvis byte av värmekälla eller åtgärder på klimatskalet (tak, väggar, fönster etc). En möjlighet är då att tillsammans finansiera en åtgärd. Hyresgästen kan t.ex. under en tid betala en högre hyra till hyresvärderna för att finansiera en investering som ger hyresgästen sänkta energikostnader på sikt.

Mer information

"Minska företagets energianvändning", faktablad med exempel från företag med egen tillverkning. Kan hämtas hem från www.energimyndigheten.se.

"Handbok för kartläggning och analys av företagets energianvändning", kan laddas ner från: www.energimyndigheten.se

På www.energiradgivningen.se under fliken "Mitt företag" kan du få hjälp att räkna ut hur mycket el som går åt på ditt kontor.

På UFOS hemsida (Utveckling av Fastighetsföretagande i Offentlig Sektor) kan du beställa många skrifter med bra information. Gå in på www.offentligafastigheter.se Sök på fritext "UFOS" när du klickat på Skrifter & publikationer.

Opartisk och gratis energirådgivning:

www.uppsala.se/energiradgivningen

E-post: energiradgivningen@upsala.se

Tel: 018-727 46 68

